

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 29. september 2021
(OR. en)

12304/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0216(COD)

AGRI 443
AGRILEG 207
AGRIFIN 114
AGRISTR 65
AGRIORG 107
CODEC 1268
CADREFIN 422

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik
Saaja: Delegatsioonid

Komisjoni dok nr: 9645/18 + COR 1 + ADD 1

Teema: ÜPP strateegiakavade koostamine
– *Arvamuste vahetus*

Delegatsioonidele edastatakse eesistujariigi aruteludokument, milles käsitletakse liikmesriikide ÜPP strateegiakavade koostamist ning mis sisaldab suunavaid küsimusi ministrite arutelu jaoks, mis toimub 11.–12. oktoobril 2021 põllumajanduse ja kalanduse nõukogu istungil.

Eesistujariigi aruteludokument liikmesriikide ÜPP strateegiakavade koostamise kohta

1. juunil 2018 esitas Euroopa Komisjon kolm seadusandlikku ettepanekut, mille eesmärk on muuta ÜPP tulevikukindlaks. ÜPP reform keskendus üleminekule nõuetele vastavusel põhinevalt lähenemisviisilt tulemuspõhisele lähenemisviisile. Uus rakendamismudel annab liikmesriikidele suurema vabaduse kohandada strateegilise planeerimise abil otsetoetuste vormis sekkumisi, samuti sektoripõhiseid ja maaelu arengu sekkumisi vastavalt oma vajadustele, võttes samal ajal kohustuse anda saavutatud tulemuste kohta aru. Tulevane ÜPP hõlmab uusi keskkonna- ja kliimaaspekte, mis põhinevad ambitsioonikamatel keskkonna- ja kliimatingimustel, mille peavad täitma põllumajandustootjad, ning täiendavatel vabatahtlikel meetmetel.

Uue ÜPP korraldamine põhineb liikmesriikide ÜPP strateegiakavadel. ÜPP strateegiakava määruses on kehtestatud üldised parameetrid strateegiakavade koostamiseks, hindamiseks ja heakskiitmiseks. Ministrid on korduvalt rõhutanud, et ÜPP strateegiakavade heakskiitmiseks tuleks kasutada ainult õiguslikult siduvaid akte. Selline põhimõte sõnastati lõpuks ÜPP strateegiakava määruse sätetes osana poliitilisest kokkuleppest, mis saavutati institutsioonidevahelistel läbirääkimistel, mille kinnitasid ministrid põllumajanduse ja kalanduse nõukogus 28.–29. juunil 2021 ning mille põllumajanduse erikomitee kiitis lõpuks heaks 23. juulil 2021 pärast tehnilise töö lõpuleviimist¹. Euroopa Parlament ja nõukogu peaksid määruse ametlikult vastu võtma enne käesoleva aasta lõppu. Hiljemalt 1. jaanuariks 2022 peavad liikmesriigid esitama komisjonile hindamiseks ja heakskiitmiseks oma riiklike strateegiakavade projektid.

¹ Artikli 106 lõige 2: „[...]Heakskiitmise aluseks on eranditult õigusaktid, mis on liikmesriikidele õiguslikult siduvad“ (2021. aasta juulis saavutatud lõplikus poliitilises kokkuleppes kasutatud sõnastus (dok 11004/21 ADD 1 REV 2), eeldusel et õigusakti tekst õiguskeeleliselt viimistletakse).

ÜPP strateegiakavade koostamine on liikmesriikide jaoks väljakutse ja see on liikmesriikidele algusest peale erilist muret tekitanud. Kõnealune protsess koosneb mitmest etapist, millest osa toimub paralleelselt, ning selle käigus on sageli vaja naasta varasemate etappide juurde ja strateegiakava projekt läbi vaadata muu hulgas ajakohastatud andmete, sidusrühmadega sõlmitud kokkulepete, komisjoni (mitteametlike) märkuste ja eelhindamisel põhinevate märkuste põhjal. Samal ajal on ÜPP reformi käsitlevate õigusaktide viimistlemine ja vastuvõtmine endiselt pooleli, mis muudab selle töö veelgi keerukamaks, kuigi määruste sisu võib lugeda viimistletuks alates 2021. aasta juulist.

ÜPP strateegiakavade heakskiitmine komisjoni poolt peaks tagama, et poliitika elluviimine lähtub ühistest eesmärkidest ning sellega saavutatakse oodatud tulemused ja sellest tulenev mõju avaldub liidu tasandil õiglaselt. Eelkõige peab komisjon hindama kavandatud ÜPP strateegiakavade kooskõla ELi keskkonna- ja kliimaalaste õigusaktide ning kohustustega ja strateegiakavade panust neisse; samuti tuleb hinnata strateegiakavade kooskõla ja panust seoses ELi 2030. aasta eesmärkidega, mis on ette nähtud strateegias „Talust taldrikule“ ja ELi elurikkuse strateegias.

2020. aasta detsembris esitas komisjon igale liikmesriigile kohandatud soovitused selle kohta, kuidas muuta ÜPP strateegiakavad eesmärgipäraseks. Soovituste eesmärk on aidata liikmesriike ÜPP strateegiakavade koostamisel, määrates kindlaks peamised valdkonnad, millele iga liikmesriik peaks keskenduma.

Rakendusperioodi algul enne 31. detsembrit 2023 peab komisjon koostama kokkuvõtva aruande liikmesriikide ÜPP strateegiakavade kohta, et hinnata liikmesriikide ühiseid jõupingutusi ja ühiseid püüdlusi erieesmärkide saavutamiseks, võttes arvesse strateegias „Talust taldrikule“ ja ELi elurikkuse strateegias sätestatud liidu 2030. aasta eesmärke.

Läbipaistvus ja kaasavus on ÜPP reformi olulised elemendid. Nagu praegu maaelu arengu programmitöö raames, peavad liikmesriigid ka oma ÜPP strateegiakavade koostamise raames seadma sisse partnerlussuhte, et nad saaksid tulemuslikult ja läbipaistvalt konsulteerida asjakohaste partnerite, näiteks asjaomaste avaliku sektori asutuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite, sealhulgas põllumajandussektori esindajatega, ning muude asjaomaste kodanikuühiskonda esindavate organitega, ning neid kaasata. Selline partnerlussuhe võimaldab liikmesriikidel tugineda kavade koostamisel olemasolevatele teadmistele ja oskusteabele, ent suurendab ka tulevase poliitika legitiimsust ja hõlbustab selle rakendamist.

Liikmesriigid koostavad praegu oma strateegiakavasid, mis põhinevad ka komisjoni riigipõhistel soovitusel. Võttes arvesse asjaolu, et ÜPP reformipaketi suhtes on jõutud poliitilisele kokkuleppele ja läheneb selle ametlik vastuvõtmine, peaksid paljud liikmesriigid olema jõudnud oma ÜPP strateegiakavade viimistlemise etappi ning olema valmis need ametlikult esitama hiljemalt 1. jaanuariks 2022, nagu on ette nähtud. Enamiku liikmesriikide mitteametliku tagasiside põhjal näib, et peaaegu kõik liikmesriigid on koostanud oma vajaduste hinnangud ja sekkumisstrateegiad, mida vaadatakse läbi ja ajakohastatakse. Enamikus liikmesriikides on käimas muud toimingud, näiteks sekkumiste toetusõiguslikkuse tingimuste kindlaksmääramine, iga sekkumise jaoks asjakohaste tulemusnäitajate eesmärkide ja vahe-eesmärkide seadmine ning iga-aastaste kavandatud väljundite ja ühikuummade kindlaksmääramine iga sekkumise kohta. Samuti on käsil eelhindamised ja keskkonnamõju strateegilised hindamised ning esimesed aruanded on valmis. Esimesed avalikud konsultatsioonid on praeguseks toimunud ja täiendavad konsultatsioonid on käimas või on need kavas korraldada lähikuudel.

Eespool esitatut arvesse võttes palutakse ministritel põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 11.–12. oktoobri 2021. aasta istungil jagada oma seisukohti strateegiakavade esitamisel ja heakskiitmisel tehtud edusammude kohta eelkõige järgmistes küsimustes.

1) Millises etapis on teie strateegiakava koostamine? Kas teil on sellega seoses raskusi?

2) Mil määral peaks hindamis- ja heakskiitmisprotsess olema läbipaistev, võttes arvesse, kui tähtis on aruandekohustus üldsuse ees, eesmärki tagada liikmesriikide võrdne kohtlemine (arvestades samas, et ÜPP meetmete kavandamisel on vaja paindlikkust) ning vajadust teha haldusalaseid ettevalmistusi ELi ja liikmesriikide tasandil?

3) Millised on peamised küsimused, millele sidusrühmad konsultatsioonide käigus tähelepanu juhtisid? Kas esineb väljakutseid seoses konsultatsioonidega, mida peetakse sidusrühmadega ja muude valitsusasutustega, nt keskkonna- ja kliimapolitika eest vastutavate asutustega?